

Факультет документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики
Кафедра професійної освіти, трудового навчання та технологій

КВАЛІФІКАЦІЙНА (ДИПЛОМНА) РОБОТА

для здобуття освітнього ступеня «магістр»

на тему:

**«РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВ 10-11 КЛАСІВ
НА ЗАНЯТТЯХ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ
ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ»**

Добре 87 "В"
Зайко
26.12.2023р.

Виконав: здобувач вищої освіти
спеціальності 014.10 «Середня освіта
(Трудове навчання та технології)»

Зайко Максим Олегович

Керівник: **Ю.В. Фещук** доцент,
кандидат педагогічних наук,

Рецензент: **Н.М. Гнедко**, доцент,
кандидат педагогічних наук.

Рівне - 2023

АНОТАЦІЇ

Зайко М.О. Розвиток екологічної грамотності учнів 10-11 класів на заняттях профільного навчання засобами інформаційно-цифрових технологій. Рукопис.

Кваліфікаційна (дипломна) робота на здобуття другого рівня вищої освіти «магістр» спеціальності 014.10 «Середня освіта (Трудове навчання та технології)». Рівненський державний гуманітарний університет, Рівне, 2023.

Концепція національної екологічної політики України на період до 2025 р. передбачає розвиток екологічного виховання й екологічної культури суспільства. З огляду на сучасний екологічний стан планети, розвиток екологічної грамотності стає одним із найважливіших завдань сім'ї і всіх навчально-виховних закладів.

Об'єкт дослідження: процес профільного навчання учнів старшої школи з профілю «Художня обробка деревини».

Предмет дослідження: методика розвитку екологічної грамотності в учнів старших класів у процесі профільного навчання засобами інформаційно-цифрових технологій.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати, розробити та експериментально перевірити методику розвитку екологічної грамотності в учнів старших класів у процесі профільного навчання засобами інформаційно-цифрових технологій.

Основними завданнями дослідження є: 1) проаналізувати сучасний стан досліджуваної проблеми у вітчизняних і зарубіжних теоретичних джерелах та досвіді масової педагогічної практики; 2) дослідити структуру екологічної грамотності учнів, базові поняття кваліфікаційної роботи та з'ясувати педагогічну сутність дефініції «екологічна грамотність учнів 10-11 класів на заняттях профільного навчання»; 3) визначити можливості інформаційно-цифрових технологій для розвитку екологічної грамотності в учнів старших класів у процесі профільного навчання, з'ясувати критерії, показники та рівні сформованості такої грамотності; 4) розробити теоретичну модель розвитку екологічної грамотності в учнів старших класів у процесі профільного навчання засобами інформаційно-цифрових технологій, експериментально перевірити ефективність цієї моделі та довести доцільність її застосування у навчально-виховному процесі закладів загальної середньої освіти.

У кваліфікаційній (дипломній) роботі удосконалено зміст, форми, методи розвитку екологічної грамотності в учнів старших класів під час профільного навчання; подальшого розвитку набули основні напрями використання інформаційно-цифрових технологій у процесі розвитку екологічної грамотності учнів старших класів на заняттях профільного навчання.

Ключові слова: екологія, екологічна грамотність, інформаційно-цифрові технології, профільне навчання, старші класи.

SUMMARY

Zaiko M. Development of environmental literacy of students of grades 10-11 in classes of specialized education by means of information and digital technologies. Manuscript.

Qualification (diploma) of the robot for a different level of higher education "master" specialty 014.10 "Secondary education (Labor education and technology)". Rivne State Humanitarian University, Rivne, 2023.

The concept of the national environmental policy of Ukraine for the period until 2025 envisages the development of environmental education and environmental culture of society. Considering the current ecological state of the planet, the development of environmental literacy becomes one of the most important tasks of the family and all educational institutions.

The object of the study: the process of professional training of high school students in the profile "Artistic wood processing".

The subject of the study: the method of developing environmental literacy among high school students in the process of specialized education by means of information and digital technologies.

The purpose of the research: to theoretically substantiate, develop and experimentally verify the methodology of developing environmental literacy among high school students in the process of specialized training by means of information and digital technologies.

The main tasks of the research are: 1) to analyze the current state of the researched problem in domestic and foreign theoretical sources and the experience of mass pedagogical practice; 2) to investigate the structure of environmental literacy of students, the basic concepts of qualification work and to find out the pedagogical essence of the definition "environmental literacy of students of grades 10-11 in special education classes"; 3) to determine the possibilities of information and digital technologies for the development of environmental literacy among high school students in the process of specialized education, to find out the criteria, indicators and levels of the formation of such literacy; 4) to develop a theoretical model of the development of environmental literacy among high school students in the process of specialized training by means of information and digital technologies, to experimentally verify the effectiveness of this model and to prove the feasibility of its application in the educational process of general secondary education institutions.

In the qualification (diploma) thesis, the content, forms, and methods of developing environmental literacy among high school students during specialized training have been improved; the main directions of the use of information and digital technologies in the process of developing environmental literacy of high school students in specialized training classes gained further development.

Key words: ecology, environmental literacy, information and digital technologies, specialized training, senior classes.

ЗМІСТ

	Стор.
Вступ	6
Розділ I. РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	14
1.1. Аналіз стану досліджуваної проблеми у педагогічній теорії та практиці.....	14
1.2. Вікові особливості учнів 10-11 класів у контексті розвитку екологічної грамотності.....	23
1.3. Характеристика профільного навчання старшокласників у процесі розвитку екологічної грамотності.....	30
Висновки до розділу I.....	34
Розділ II. МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ.....	35
2.1. Педагогічна сутність і структура інформаційно-цифрових технологій у профільному навчанні	35
2.2. Методика розвитку екологічної грамотності в учнів старших класів у процесі профільного навчання засобами інформаційно-цифрових технологій.....	53
Висновки до розділу II	68
Розділ III. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДИКИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО- ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ	69
3.1. Завдання і хід експериментальної роботи.....	69
3.2. Результати експериментальної роботи	81

Висновки до розділу III	88
Загальні висновки.....	89
Список використаних джерел.....	91
Додаток А. Календарно-тематичний план занять профільного навчання: «Художня обробка деревини» з розділу: «Геометрична трикутно- виямочна різьба» (10 клас).....	99
Додаток Б. Плани-конспекти занять з розділу «Геометрична трикутно- виямочна різьба» профілю «Художня обробка деревини» для 10-го класу	100
Додаток В. Опитувальник для визначення рівня розвитку екологічної грамотності учнів 10-х класів (констатувальний етап експерименту)	109
Додаток Д. Опитувальник для перевірки рівня розвитку екологічної грамотності в учнів 10-го класу (заключний етап експерименту).....	114
Додаток Е. Питання для бесіди щодо перевірки розвитку екологічної грамотності учнів старших класів на заняттях з профільного навчання ..	119
Додаток Ж. Результати проведення бесіди щодо перевірки сформованості екологічної грамотності учнів старших класів на заняттях профільного навчання	122
Додаток К. Анкета для учнів.....	134
Додаток Л. Форма протоколу спостереження рівня розвитку екологічної грамотності в учнів старших класів у процесі профільного навчання засобами інформаційно-цифрових технологій.....	135